

A

a caccia di qc/qn | polowanie na coś/kogoś

a meno che (non) [+cong.] | chyba że

a seconda di qc | w zależności od czegoś

a seguito di qc | po czymś, w następstwie czegoś

a bordo di qc | na pokładzie czegoś

a capo di qc | na czele czegoś

a causa di qc/qn | z powodu czegoś/ z czyjegoś powodu

a mezz'aria | w powietrzu

a parere di qn | w czyjejś opinii, zdaniem kogoś

a.C. (avanti Cristo) | *dosł.* przed Chrystusem, *też:* p.n.e. (przed naszą erą)

abbattuto | obalony

accettare qn nelle file di qc | przyjmować kogoś do czegoś (do jakiejś grupy, organizacji), *dosł.* w szeregi czegoś

accogliere qc/qn [+avverbio] (p. pass. accolto, p. remoto io accolsi, tu accogliesti) | przyjmować coś/ kogoś w jakiś sposób

accoltellare qn | ugadzać nożem, zabijać nożem (lub innym podobnym narzędziem), zasztyletować kogoś

accusare qn di qc/di fare qualcosa | oskarżać kogoś o coś/o robienie czegoś

acquistare qc | kupować coś

addirittura | wręcz, nawet

adornato da qc/qn | ozdobione czymś/przez kogoś

affacciarsi da qc | wyglądać skądś (np. z okna)

affatto | wcale, w ogóle

affiancarsi a qc/qn | towarzyszyć, stanąć obok czegoś/kogoś

affiatato | zżyty, zgodny

affidare qc/qn a qn | powierzać, dawać pod opiekę coś/kogoś komuś

affidato a qn | powierzony komuś

affrontare qc/qn | stawiać czoła czemuś/komuś, mierzyć się z czymś/kimś

aggiuntivo | dodatkowy

agognato | upragniony

al culmine di qc | u szczytu czegoś

al di fuori di qc | poza czymś

al di sotto di qc | poniżej czegoś

al fine di fare qc | w celu zrobienia czegoś

al giorno d'oggi | dzisiaj, w dzisiejszych czasach

al posto di qc/qn | w miejsce, zamiast czegoś/kogoś

al servizio di qn | na czyichś usługach

all'alba | o świcie

all'aperto | pod gołym niebem, na powietrzu

all'epoca | wówczas, w tamtym okresie

all'età di X anni | w wieku X lat

all'improvviso | nagle, niespodziewanie

all'insegna di qc | pod znakiem czegoś

all'interno di qc | wewnątrz czegoś

all'origine di qc | u podstaw czegoś

alla fine di qc | na koniec czegoś, po zakończeniu czegoś

allo scoppio di qc | w momencie wybuchu czegoś

allora | wtedy, wówczas

almeno | przynajmniej

amaramente | gorzko

ambientale | środowiskowy

ampliarsi | powiększać się, rozrastać się

annunciare qc a qn | obwieszczać, ogłaszać coś komuś

appartenente a qc/qn | należący do czegoś/kogoś

appeso a qc | przywieszony do czegoś, powieszony na czymś

appoggiarsi a qc/qn | wspierać się na czymś/kimś, uzyskiwać czyjąś pomoc

approvato | zatwierdzony

appunto | właśnie

arricchito da qc | wzbogacony czymś

arrivare al punto di fare qc | posuwać się, doprowadzać do czegoś

ascrivere qc/qn a qc/qn (p. pass. ascritto, p. remoto io ascrissi, tu ascrivesti) | przypisywać coś/kogoś czemuś/komuś

assegnare un incarico a qn | powierzać komuś jakąś funkcję, jakieś stanowisko

assistere a qc (p. pass. assistito) | oglądać (np. przedstawienie), brać udział w czymś, być świadkiem czegoś

assolvere qn (p. pass. assolto, p. remoto io assolsi, tu assolvesti) | uniewinniać kogoś

assumere il cognome di qn (p. pass. assunto, p. remoto io assunsi, tu assumesti) | przyjmować czyjeś nazwisko

assumere la forma di qc | nabierać jakiejś formy, kształtu, stawać się czymś

attenuare il dolore | zmniejszać ból

attorno a qc/qn | wokół czegoś/ kogoś

avere a che fare con qc/qn | mieć do czynienia z czymś/kimś

avere nel proprio palmarès | mieć wśród swoich sukcesów

avvenire (aus. essere, solitamente 3 persona sing. e pl., p. remoto avvenne, avvennero) | wydarzać się

avvertire qn di qc | ostrzegać kogoś przed czymś

avviare le indagini | wszczynać śledztwo

avviare qc | zaczynać, rozpoczynać coś

avviato | zapoczątkowany

avvicinarsi a qc/qn | przybliżyć się do czegoś/kogoś

B

benché [+cong.] | chociaż, mimo że

bizzarro | dziwny

borbonico | burboński

C

caldegiato da qn | popierany, wspierany przez kogoś

cambiare idea | zmieniać zdanie

catturare qc/qn | złapać, schwytać coś/kogoś

cedere qc a qn | odstępować coś komuś

chiunque | ktokolwiek, każdy

circondare qc/qn | otaczać coś/kogoś

circostante qc | otaczający coś

clandestino | tajny, potajemny

coltivare qc | uprawiać coś

combattere qc/qn | walczyć z czymś/kimś, zwalczać coś/kogoś

come ben noto | jak powszechnie wiadomo

completare qc | kończyć coś

comporsi di qc (p. pass. composto, solitamente 3 persona sing. e pl. si compone, si compongono, p. remoto si compose, si composerò) | składać się z czegoś

composto da qc/qn | składający się z czegoś/kogoś

con il benessere di qn | za zgodą, za pozwoleniem kogoś

con l'aiuto di qc/qn | przy pomocy czegoś/przy czyjejś pomocy

con l'impiego di qc | przy użyciu czegoś

con l'obiettivo di fare qc | w celu robienia czegoś

con la connivenza di qn | za czymś przyzwoleniem

con la richiesta di fare qc | z prośbą, aby coś zrobić

con sede [a+città, in+paese] | z siedzibą gdzieś

concedere qc a qn (p. pass. concesso, p. remoto io concessi, tu concedesti) | pozwalać na coś komuś

concedersi qc (p. pass. concesso, p. remoto io mi concessi, tu ti concedesti) | pozwalać sobie na coś, zafundować sobie coś

concepito da qn | wymyślony, stworzony przez kogoś

concludere qc (p. pass. concluso, p. remoto io conclusi, tu concludesti) | kończyć coś

condannare qn a qc/fare qc | skazywać kogoś na coś/na zrobienie czegoś

condannare qn a X anni di reclusione | skazywać kogoś na X lat pozbawienia wolności

condurre qc (io conduco, p. pass. condotto, p. remoto io condussi, tu conducesti) | prowadzić coś, kierować czymś (np. akcja, badania, śledztwo, pojazd)

condurre un'indagine (io conduco, p. pass. condotto, p. remoto io condussi, tu conducesti) | prowadzić śledztwo

confermare qc a qn | potwierdzać coś komuś

confondere qc/qn (p. pass. confuso, p. remoto io confusi, tu confondesti) | zmylić coś/kogoś

conoscere i primi sviluppi | przeżywać pierwsze stadia rozwoju

conquistare qc/qn | podbijać, zdobywać coś/kogoś

consacrare qc/qn | błogosławić coś

consentire a qn di fare qc | pozwalać komuś na zrobienie czegoś

consentire qc a qn/ a qn di fare qc | pozwalać na coś komuś/ komuś na zrobienie czegoś

considerando qc | zważywszy na coś

considerato qc/qn | uważany za coś/kogoś

constatare qc | stwierdzać coś

contare sulle dita di una mano | policzyć na palcach jednej ręki

contrassegnato da qc | oznaczony czymś

contrastante | sprzeczny

contrastare qc | przeciwstawiać się czemuś

convincere qn a fare qc (p. pass. convinto, p. remoto io convinsi, tu convincesti) | przekonywać kogoś do zrobienia czegoś

cosiddetto | tak zwany

costellato di qc/qn | usiany czymś/kimś

costituire l'origine di qc (io costituisco) | stanowić początek czegoś

costituire qc (io costituisco) | ustanawiać, tworzyć coś

costituirsi in associazione | zrzeszać się w stowarzyszeniu

costringere qn a qc / qn a fare qc (p. pass. costretto, p. remoto io costrinsi, tu costringesti) | zmuszać kogoś do czegoś/do robienia czegoś

crescente | rosnący

culminare con qc | kończyć się czymś

curato | zadbany

curioso | ciekawy

D

da parte di qn | z czyjejś strony

da parte di qn | ze strony kogoś

da tempo | od dawna

dapprima | najpierw

dare qc in affitto a qn | wynajmować, dawać coś w dzierżawę komuś

debuttare | debiutować

dedicato a qc/qn | poświęcony czemuś/komuś

del posto | miejscowy

deluso da qc/qn | rozczarowany czymś/kimś

descrivere qc/qn a qn (p. pass. descritto, p. remoto io descrissi, tu descrivesti) | opisywać coś komuś

desecretare qc | odtajniać coś

desideroso di qc | pragnący czegoś

destinato a qc/qn | przeznaczony na coś/do czegoś/dla kogoś

determinato | określony

di comodo | wygodny, korzystny

di matrice [+aggettivo] | o jakimś podłożu

di nascosto | po kryjomu

di origine vegetale | pochodzenia roślinnego

di portata [+aggettivo] | o jakimś zasięgu

di proprietà di qn | należący do kogoś, stanowiący czyjąś własność

di recente | niedawno

di stagione | sezonowy

di stampo [+aggettivo] | jakiejś natury, jakiegoś pokroju

di una certa gravità | dość poważny

difensivo | obronny

differenziarsi da qc/qn | odróżniać się od czegoś/kogoś

difficilmente reperibile | trudno dostępny

diffuso | rozpowszechniony

dimenticato | zapomniany

dimostrarsi [+ aggettivo/nome] | okazywać się jakimś/kimś

dipingere qc/qn (p. pass. dipinto, p. remoto io dipinsi, tu dipingesti) | malować coś/kogoś

dipinto | namalowany

direttamente | prosto, bezpośrednio

diretto | bezpośredni

disparato | różny

disperso | zaginiony

disponibile | dostępny

disseminato di qc | usiany czymś

distinguersi per qc (p. pass. distinto, p. remoto io mi distinsi,

tu ti distinguesti) | wyróżniać się czymś

divenire (aus. essere, io divenni, tu divenisti) | stawać się

diventare oggetto di qc (aus. essere) | stawać się przedmiotem czegoś (np. sporu, krytyki)

dotare qc/qn di qc | wyposażać coś/kogoś w coś

dovere qc a qc/qn | zawdzięczać coś czemuś/komuś

E

ebraico | żydowski

egizio (pl. egizi) | dotyczący, pochodzący ze starożytnego Egiptu

elaborato da qn | opracowany przez kogoś

ennesimo | enty, kolejny, któryś z kolei

eponimo | będący eponimem, słowem utworzonym od nazwy własnej

Esaù | Ezaw

esauro | wyczerpany

escludere qc/qn (p. pass. escluso, p. remoto io esclusi, tu escludesti) | wykluczać coś/kogoś

esclusivamente | wyłącznie

espellere qn da un posto (p. pass. espulso, p. remoto io espulsi, tu espellesti) | wydalać kogoś skądś

esprimere se stesso (p. pass. espresso, p. remoto io espressi, tu esprimesti) | wyrażać samego siebie

essere all'apice di qc | być u szczytu czegoś (np. sukcesu, sławy)

essere coinvolto in qc | być zamieszany w coś

essere d'aiuto a qn | być pomocnym komuś

essere in grado di fare qc | być w stanie coś robić

essere in servizio | być na służbie

essere soprannominato | być nazywanym, zyskiwać przydomek

essere/venire appoggiato da qn | mieć czyjeś poparcie

estendersi (p. pass. esteso, io mi estesti, tu ti estendesti) | rozciągać się

esterno | zewnętrzny

evadere da [+un posto] | uciekać skądś (zwykle z więzienia)

evitare qc/qn | unikać czegoś/kogoś

evitare qc/qn/di fare qc | unikać coś/kogoś/robienia czegoś

evitare qc/qn/di fare qc | unikać czegoś/kogoś/robienia czegoś

extracomunitario | nienależący do Unii Europejskiej

F

famigerato | okryty złą sławą

famigliare (o familiare) | rodzinny

far discutere (io faccio, p. pass. fatto) | wzbudzać dyskusję

far risalire qc a un periodo | datować coś na jakiś okres

fare la conoscenza di qn | poznawać kogoś

fare ritorno [a + città, in + paese] | wracać gdzieś

farsi carico di qc | brać coś na siebie

farsi contagiare da qc | dać się zarazić czymś

farsi strada | torować sobie drogę

favolistico | bajkowy

festeggiare qc | obchodzić, świętować coś

fin da subito | od początku

fingersi qn (p. pass. finto, p. remoto io finisi, tu fingesti) | udawać kogoś

finire nei guai (io finisco) | wpadać w tarapaty

fiorire (io fiorisco) | kwitnąć

firmare qc | podpisywać coś

fondare qc (p. remoto io fondai, tu fondasti) | zakładać coś (np. miasto, firmę)

fornire la spiegazione a qn (io fornisco) | dostarczać komuś wyjaśnienia

fornire qc a qn (io fornisco) | dostarczać coś komuś

fornire qc a qn (io fornisco) | dostarczać czegoś komuś

fra l'altro | między innymi

frequentato | uczęszczany

fritto | smażony

fuggire (aus. essere) | zbiegać, uciekać

fuori legge | *dosl.* poza prawem; nielegalny

fuoriuscire da qc (fuoriesco) | wydostawać się skądś

G

gestire qc/qn (io gestisco) | zarządzać czymś/kimś

gestire qc/qn | zarządzać czymś/kimś

giacché | ponieważ

Giacobbe | Jakub

giuridico | prawny

gli alleati | alianci

gli Asburgo | Habsburgowie

godersi qc | cieszyć się, rozkoszować się czymś

gradevole | przyjemny

graziare qn | ułaskawiać kogoś

guadagnarsi la fama | zyskiwać sławę, rozgłos

guidato da qn | pod kierownictwem, przewodnictwem kogoś

gustare qc | smakować coś; delektować się czymś

I

i grandi (in questo significato solitamente al plurale) | dorośli

i cari (solitamente pl.) | bliskie osoby, rodzina

i colori complementari | barwy dopełniające

i colori fondamentali | barwy podstawowe

i lavori di recupero | prace renowacyjne

ignoto | nieznany

il banco (pl. i banchi) | ławka (szkolna)

il bassorilievo (pl. i bassorilievi) | płaskorzeźba

il biennio (pl. i bienni) | okres dwóch lat

il brano | piosenka, utwór, kawałek

il buio | ciemność

il caccia (pl. i caccia) | myśliwiec

il calcestruzzo armato | żelazobeton, żelbet

il campione | mistrzostwo, też: mistrz

il cantautore (f. la cantautrice) | piosenkarz, który jest także autorem tekstów swoich utworów

il capo | szef

il capolavoro | dzieło

il capoluogo (pl. i capoluoghi) | stolica regionu lub prowincji

il capomafia (pl. i capimafia) | szef mafii

il carcere | więzienie

il casino | *kolokw.* bajzel, burdel, sajon

il caso | przypadek

il cedimento strutturale | awaria spowodowana błędami konstrukcyjnymi

il centenario di qc | setna rocznica czegoś

il cittadino | obywatel

il colluso | tajny współpracownik

il compagno di classe | kolega z klasy

il compleanno | urodziny

il complesso monastico | zespół klasztorny

il comportamento | zachowanie

il concime | nawóz

il contrabbando di qc/qn | przemyt czegoś/kogoś

il coraggio | odwaga

il cordone protettivo | kordon zabezpieczający

il corpo | ciało

il corrispondente | odpowiednik

il decennio (pl. i decenni) | dziesięciolecie, dekada

il delitto | przestępstwo, zbrodnia

il detrito | fragment, resztki

il digiuno | post

il dipinto | obraz

il disastro | katastrofa

il disegno | rysunek

il disturbo mentale | zaburzenie psychiczne

il dopoguerra | okres powojenny

il ducato | księstwo

il fondale | dno (morza, jeziora)

il fondatore (f. la fondatrice) | założyciel/-ka

il foro | otwór, dziura

il fortunato | szczęściarz

il gas illuminante | gaz węglowy

il gemello | bliźniak

il genere | rodzaj, typ

il gentil sesso | płeć piękna

il gioco d'azzardo | hazard

il giovedì grasso | tłusty czwartek

il giudice | sędzia

il lavoro agricolo | praca rolna

il legame con qc/qn | związek z czymś/kimś

il legame fra qc/qn e qc/qn | związek pomiędzy czymś/kimś a czymś/kimś

il legame | relacja, związek

il legno | drewno

il locale notturno | nocny lokal, klub

il magistrato | funkcjonariusz wymiaru sprawiedliwości, m.in. sędzia lub prokurator

il malandrino | tótr

il male | zło

il maesciallo | marszałek

il materiale di recupero | materiał z odzysku

il matto | szaleniec

il Mediterraneo | Morze Śródziemne

il menestrello | dawn. minstrel, dziś: śpiewak uliczny

il meridione | południe

il mezzo | środek

il missile | pocisk, rakieta

il monastero | klasztor

il monte | góra

il paesaggio | krajobraz

il parente | krewny

il particolare | szczegół

il passo | krok

il pasto | posiłek

il patrigno | ojczym

il patrimonio (pl. i patrimoni) | dziedzictwo, też: majątek, bogactwo

il penitenziario (pl. i penitenziari) | zakład karny, więzienie

il pentito | dosł. skruszony

il peperone | papryka

il percorso | droga, trasa, też: proces

il periodico | czasopismo

il petrolio | ropa

il pezzo di qc | kawałek czegoś

il piano | plan

il pittore (f. la pittrice) | malarz/-ka

il Po | Pad, najdłuższa rzeka we Włoszech

il possesso di qc | posiadanie czegoś

il proiettile | pocisk

il promontorio | przylądek, cypel

il protagonista (f. la protagonista, m.pl i protagonisti, f.pl. le protagoniste) | bohater/-ka

il punteruolo da ghiaccio | dłuto do lodu

il punto di riferimento | punkt odniesienia

il quadro | obraz

il quartiere | dzielnica

il raggio d'azione | zakres używania, też: zakres oddziaływania

il re (pl. i re) | król

il reato | przestępstwo

il referente | jęz. desygnat, każda rzecz oznaczana przez jakiś wyraz, wyrażenie, pojęcie, itp.

il registro | dziennik, rejestr

il Regno delle Due Sicilie | Królestwo Obojga Sycylii

il regno | królestwo

il riformatorio (pl. i riformatori) | zakład poprawczy

il Risorgimento | okres walk o wyzwolenie Włoch

il ritiro | wycofanie się, odwrót

il sapore | smak

il secondo dopoguerra | okres po drugiej wojnie światowej

il servizio militare | służba wojskowa

il servizio segreto | wywiad, tajne służby

il significato | znaczenie

il silenzio | cisza

il sindaco | prezydent miasta, burmistrz

il sogno | marzenie

il supereroe (f. la supereroina) | superbohater/-ka

il supporto | wsparcie, pomoc

il taccheggio | kradzież sklepowa

il tempietto | mała świątynia

il tentativo | próba

il tentato assassinio | usiłowanie zabójstwa

il timbro della voce | tembr głosu

il tracciato radar | odczyt z radaru

il traffico aereo | ruch powietrzny

il traffico di qc | przemyt czegoś

il trasferimento | przeniesienie

il triangolo | trójkąt

il violino | skrzypce

il visitatore (f. la visitatrice) | gość, odwiedzający/-a

il vocabolo | słowo

il volo | lot

il volto | twarz

il/la conoscente (pl. i/le conoscenti) | znajomy/-a

il/la delinquente | przestępca

il/la parente | krewny/-a

il/la partecipante a qc (pl. i/le partecipanti) | uczestnik/-czka czegoś

il/la polistrumentista (pl. i polistrumentisti/le polistrumentiste) | muzyk grający na kilku instrumentach

il/la testimone (pl. i/le testimoni) | świadek

imbarcarsi in un'avventura | rozpocząć jakąś przygodę

immediato | natychmiastowy

immenso | ogromny

imparare qc/a fare qc | uczyć się czegoś/coś robić

impedire a qc/qn di fare qc (io impedisco) | nie pozwalać czemuś

imperiale | cesarski

impiccato a qc | powieszony na czymś (o wisielcu)

implicato in qc | zamieszany w coś

imprevedibile | nieprzewidywalny

in affitto | na wynajem, do wynajęcia

in bilico tra qc e qc | balansując pomiędzy czymś a czymś

in cambio di qc | w zamian za coś

in cerca di qc/qn | w poszukiwaniu czegoś/kogoś

in chiave [+aggettivo] | w jakimś ujęciu

in esercitazione | w trakcie ćwiczeń

in fin di vita | umierający, u kresu życia

in muratura | murowany

in pensione | na emeryturze

in seguito | następnie

in tutta fretta | w pośpiechu

inaspettatamente | nieoczekiwanie

incantato | zaczarowany

incaricare qn di fare qc | powierzać komuś zrobienie czegoś

indicare qc/qn | wskazywać (na) coś/kogoś

indossare qc | mieć na sobie, nosić coś (o ubraniach)

indubbiamente | niewątpliwie

industriale | przemysłowy

infilarsi in un posto | wślizgiwać się gdzieś

infine | w końcu, w rezultacie

innamorarsi di qc/qn | zakochać się w kimś

innescare qc | zapoczątkowywać coś, dawać impuls do czegoś, uruchamiać coś

innocente | niewinny

inseguito | ścigany

inserire qc/qn nella lista (io inserisco) | wpisywać coś/kogoś na listę

insolente | bezczelny, bezwstydnny, buntowniczy

instaurare un contatto con qn | nawiązywać kontakt z kimś

intendere fare qc (p. pass. inteso, p. remoto io intesi, tu intendesti) | zamierzać coś zrobić

interamente | całkowicie, w całości

interiore | wewnętrzny

interno | wewnętrzny

intero | cały

interrompere qc (p. pass. interrotto, p. remoto io interruppi, tu interrompesti) | przerywać coś

intitolato | zatytułowany

intraprendere un'attività [+ aggettivo] (p. pass. intrapreso, p. remoto io intrapresi, tu intraprendesti) | rozpoczynać jakąś działalność, aktywność

intuire qc (io intuisco) | wyczuwać, zgadywać coś

isolano | wyspiarski

L

l'abbandono | porzucenie, opuszczenie

l'abitante (m/f) | mieszkaniec/-ka

l'abitudine (f.) | przyzwyczajenie

l'accampamento | obóz

l'accertamento | kontrola

l'acciaio | stal

l'accusa di qc | oskarżenie o coś

l'acrocoro | płaskowyz

l'adolescente (m/f) | nastolatek/-ka

l'aereo di linea | samolot pasażerski

l'affetto | uczucie

l'aggressione (f.) | napad, atak

l'agguato | zasadzka

l'ala (f.) (pl. le ali) | skrzydło

l'alimentazione (f.) | żywienie

l'altezza | wysokość

l'ambiente (m.) | środowisko

l'anniversario (pl. gli anniversari) | rocznica

l'anzianità | starszeństwo

l'approccio | podejście

l'argilla | glina

l'arma (pl. le armi) | broń

l'ascensore | winda

l'assassino | morderca

l'asse (m.) | oś

l'assedio (gli assedi) | oblężenie

l'assicella | deseczka

l'attentato | zamach

l'autolesionismo | samookaleczenie

l'autorità giudiziaria (pl. le autorità giudiziarie) | organ sądowy, wymiar sprawiedliwości

l'autoritratto | autoportret

l'azienda

agricola | przedsiębiorstwo rolne

l'eccezione (f.) | wyjątek

l'edificio (pl. gli edifici) | budynek

l'emarginazione (f.) | wykluczenie

l'entroterra | wewnętrzna część jakiegoś terytorium

l'equipaggio (pl. gli equipaggi) |

l'eroe (m.) (f. l'eroina) | bohater/-ka

l'esagono | sześciokąt, sześciobok

l'esponente (m/f) (pl. gli/le esponenti) | przedstawiciel/-ka

l'estrazione (f.)

sociale | pochodzenie społeczne

l'immaginario

collettivo | wyobraźnia zbiorowa

l'immedesimazione

(f.) | identyfikacja, utożsamianie się

l'immortalità | nieśmiertelność

l'impegno | zaangażowanie

l'Impero romano d'Occidente | Cesarstwo zachodniorzymskie

l'impianto di illuminazione a gas | gazowy system oświetlenia

l'impianto viario | sieć drogowa

l'imprenditore (f. l'imprenditrice) | przedsiębiorca/-czyni

l'impresa | przedsiębiorstwo

l'incapacità di fare qc (pl. le incapacità) | niezdolność do robienia czegoś

l'incidente | wypadek

l'indole (f.) | natura, usposobienie, charakter

l'infarto | zawał serca

l'inganno | oszustwo

l'ingresso | wejście

l'inquirente (m/f) | śledczy, osoba prowadząca śledztwo

l'insediamento | osada

l'insetto predatore | owad drapieżny
l'intervistato | ankietowany, respondent
l'invecchiamento | starzenie się
l'invenzione di qc/qn (f.) | wynalazek czegoś/kogoś, wynalezienie czegoś
l'istante (m.) | chwila, moment
l'obiettivo | cel
l'occultamento di qc | zatajenie czegoś
l'omertà (solo sing.) | zмова milczenia
l'opera | dzieło
l'operaio (pl. gli operai) | robotnik, pracownik fizyczny
l'opportunità (pl. le opportunità) | okazja, szansa, możliwość
l'origine (f.) | początek
l'ortaggio (pl. gli ortaggi) | warzywo, jarzyna
l'orto | ogród warzywny
l'uccisione di qn (f.) | zabicie kogoś
l'ufficiale (m/f) | oficer
l'ultimazione di qc | dokończenie czegoś
l'umanità | ludzkość
l'unificazione (f.) | zjednoczenie
l'Unità d'Italia | Zjednoczenie Włoch
l'utilizzo di qc | użycie, stosowanie czegoś
la barzelletta | dowcip
la benedizione | błogosławieństwo
la bevanda | napój
la biogerontologia | biogerontologia, nauka zajmująca się badaniami nad przyczynami starzenia się organizmów
la caduta di qc/qn | upadek czegoś/kogoś
la capacità (pl. le capacità) | zdolność
la capitale | stolica

la cappella | kaplica
la casa di produzione cinematografica | wytwórnia filmowa
la cella | cela
la cellula staminale | komórka macierzysta
la cittadella | cytadela
la civiltà (pl. le civiltà) | cywilizacja
la collina | wzgórze
la colonna sonora | ścieżka dźwiękowa
la commissione d'inchiesta | komisja śledcza
la compagnia circense | trupa cyrkowa
la conquista | podbój
la contea | hrabstwo
la Corte suprema di cassazione | Najwyższy Sąd Kasacyjny
la crescita | wzrost
la decina | dziesiątek, ok. dziesięciu
la dedizione | poświęcenie, oddanie
la denominazione | nazwa
la discarica | wysypisko śmieci
la ditta | firma
la droga pesante (pl. le droghe pesanti) | twardy narkotyk
la favola | bajka
la follia | szaleństwo
la fondazione di qc | założenie czegoś (np. miasta, firmy)
la fonte | źródło
la forza | siła
la fretta | pośpiech
la funzione ricettiva | funkcja zakwaterowania turystycznego
la gestione | zarządzanie
la gola | gardło
la guerra di successione | wojna o sukcesję
la guglia | pinakiel
la libertà di culto | wolność wyznania

la lotta | walka
la malattia venerea | choroba weneryczna
la malavita (solo sing.) | przestępczość, świat przestępczy
la melanzana | bakłażan
la messa in sicurezza di qc/qn | zabezpieczenie czegoś/kogoś
la mole | bryła, gmach też: ogrom, wielkość
la mostra | wystawa
la nascita | narodziny, powstanie
la pace | pokój
la paresi (solo sing.) | niedowład, paraliż
la penisola | półwysep
la Pianura Padana | Nizina Padańska
la pittura ad olio | malarstwo olejne
la polpa | miąższ
la portaerei (le portaerei) | lotniskowiec
la povertà | bieda
la preoccupazione | zmartwienie, problem
la prigionia | więzienie
la primogenitura | primogenitura, pierworództwo, prawo pierwszeństwa dziedziczenia dla najstarszego potomka
la profondità (pl. le profondità) | głębokość
la prova | dowód
la provenienza | pochodzenie
la qualità | jakość
la quotidianità | codzienność
la raccolta | zbiór
la radice | korzeń
la rapina | napad, rabunek
la reggenza | panowanie
la ricchezza di qc | bogactwo czegoś
la ricerca di qc/qn | poszukiwanie czegoś/kogoś

la ricerca scientifica (pl. le ricerche scientifiche) | badanie naukowe

la ricerca | poszukiwanie

la richiesta di soccorso | wezwanie o pomoc

la rilevanza | znaczenie

la riva | brzeg

la rivelazione | odkrycie, ujawniona informacja

la Sacra Scrittura | Pismo Święte

la scala | schody

la scarcerazione | uwolnienie, zwolnienie z więzienia

la scatola nera | czarna skrzynka

la scelta | wybór

la scoperta di qc | odkrycie czegoś

la scultura | rzeźba

la semina | wysiew nasion

la sentenza | wyrok

la sicurezza

aerea | bezpieczeństwo lotnicze/ powietrzne

la Sila | nazwa płaskowyżu w Kalabrii

la sofferenza | cierpienie

la solitudine | samotność

la somiglianza di qc/qn con qc/qn | podobieństwo czegoś/kogoś do czegoś/kogoś

la spigola (il branzino) | labraks, okoń morski

la squadra | drużyna

la stampa | prasa

la stirpe | ród

la strage | masakra, rzeź

la suite (pl. le suite) | apartament

la tesi di dottorato (pl. le tesi) | rozprawa doktorska

la torre | wieża

la traccia di qc/qn (pl. le tracce) | ślady czegoś/kogoś

la trave | belka

la tregua | rozejm, zawieszenie broni

la truppa | oddział wojska

la vela | żagiel

la vendetta | zemsta

la ventina | około dwudziestu

la vetreria | huta szkła, wytwórnia szkła

la vicinanza a qc/qn | bliskość czemuś/komuś

la vittima | ofiara

le antichità (in questo significato solamente al plurale) | antyki

le forze dell'ordine | policja, siły porządkowe

le indagini (solitamente pl.) | śledztwo

le lenticchie (pl.) | soczewica

le vestigia (di solito al plurale) | świadectwo, ślad, pozostałość

legare qc/qn a qc/qn | łączyć coś/ kogoś z czymś/kimś

legato a qc/qn | związany, powiązany z czymś/kimś

letteralmente | dosłownie

libico | libijski

lo scambio | wymiana

lo sconosciuto | niezajomy

lo scopo | cel

lo sfondo | tło

lo sfruttamento di qc/qn | wykorzystywanie czegoś/kogoś

lo specchio (pl. gli specchi) | lustro

lo spiraglio (pl. gli spiragli) | szpara, szczelina

lo squarcio (pl. gli squarci) | *przen.* widok, fragment

lo stipendio (pl. gli stipendi) | pensja, wynagrodzenie, wypłata

lo stratagemma (pl. gli stratagemmi) | podstęp, fortel

lo studioso | badacz

lo stupefacente | narkotyk, środek odurzający

lottare per qc/qn | walczyć o coś

M

maestoso | majestatyczny

magari | być może

malvissuto | który został ciężko przeżyty, źle zniesiony

mancare | brakować

mandato in onda da qc | emitowany przez coś

manomettere qc (p. pass. manomesso, p. remoto io manomisi, tu manomettesti) | zmanipulować coś, ingerować w coś

mantenere qc/qn (io mantengo, p. remoto io mantenni, tu mantenesti) | utrzymywać coś/kogoś

mappare qc | sporządzać mapę czegoś

marinare la scuola | wagarować

mediterraneo | śródziemnomorski

meridionale | południowy

messinese | messyński, pochodzący z Messyny

mettersi in contatto con qn (p. pass. messo, p. remoto io mi misi, tu ti mettesti) | nawiązywać kontakt z kimś

mettersi qc (p. pass. messo, p. re-moto io mi misi, tu ti mettesti) | wkładać coś na siebie (o ubraniu)

migliorare qc | poprawiać, polepszać coś

miracolosamente | w cudowny sposób

modesto | skromny

molteplice | różny, wieloraki

N

nascondersi (p. pass. nascosto, p. remoto io mi nascosi, tu ti nascondesti) | ukrywać się, kryć się

nascondersi sotto qc (p. pass. nascosto, p. remoto io mi nascosi, tu ti nascondesti) | ukrywać się, kryć się pod czymś

nascosto | ukryty

nazionale | narodowy

nei pressi di qc | w okolicy,
niedaleko czegoś

nel campo di qc | w jakiejś
dziedzinie, na jakiejś płaszczyźnie

nel corso di qc | na przestrzeni
czegoś

nel corso di qc | w przeciągu
czegoś, na przestrzeni czegoś,
z biegiem czegoś

nell'ambito di qc | w ramach czegoś

nelle vicinanze di qc/qn |
w pobliżu czegoś/kogoś

nilotico | nilowy, zamieszkały nad
Nilem

Non finisce qui! | To nie koniec!

nonché | a także, jak również

nonostante [+ congiuntivo] |
pomimo że, chociaż

notare qc/qn | zauważać coś/kogoś

noto | znany, sławny

O

obbligare qn a qc/fare

qc | zmuszać kogoś do czegoś/
robienia czegoś

occuparsi di qc/qn | zajmować się
czymś/kimś

odierno | dzisiejszy

operato da qn | dokonany przez
kogoś

ordinato | uporządkowany

orientale | wschodni

ormeggiato | zacumowany

ospitare qc/qn | gościć coś/kogoś

ospitare | gościć

ostacolare le indagini | utrudniać
prowadzenie śledztwa

ostacolare qc/qn | przeszkadzać
czemuś/komuś

ostinarsi a fare qc | upierać się,
żeby coś zrobić

ovunque | wszędzie

ovvero | to znaczy, czyli

P

panoramico | widokowy

**parere (solitamente 3 pers., lui
pare, loro paiono, aus. essere, p.
pass. parso, p. remoto lui parve,
loro parvero) [+cong.]** | wydawać
się

partecipare a qc | uczestniczyć w
czymś

passare alla cronaca | zapisywać
się w kronikach, przechodzić do
historii

**passo passo (oppure passo dopo
passo)** | krok po kroku

paterno | ojcowski

pentagonale | pięcioramienny

per fortuna | na szczęście

per sbaglio | przez pomyłkę

pericoloso | groźny, niebezpieczny

**permettere a qn di fare qc (p.pass.
permesso, p. remoto io permisi, tu
permettesti)** | pozwalać komuś na
robienie czegoś

**permettere qc a qn / a qc/qn
di fare qc (p.pass. permesso,
p. remoto io permisi, tu
permettesti)** | pozwalać na coś
komuś/czemuś/komuś na robienie
czegoś

**permettere qc a qn / a qn di fare
qc (p. pass. permesso, io permisi,
tu permettesti)** | pozwalać na coś
komuś/komuś coś zrobić

personalizzabile | do
indywidualnego dostosowania

pianificare qc | planować coś

più credibilmente |
najprawdopodobniej

più o meno | mniej więcej

plausibile | wiarygodny

pluriennale | wieloletni

policromo | wielobarwny, kolorowy

popolare qc | zaludniać coś

**porre fine a qc (io pongo, p.
pass. posto, p. remoto io posi, tu
ponesti)** | kłaść kres czemuś

**possedere interesse archeologico
(io possiedo, p. pass. posseduto,
p. remoto possedei/possedetti,
tu possedesti)** | mieć znaczenie
archeologiczne

**potersi permettere qc/di
fare qc (p. pass. permesso,
p. remoto io mi permisi, tu ti
permettesti)** | móc sobie na coś
pozwolić

prediletto da qn | ukochany,
umiłowany przez kogoś

**prendersi cura di qc/qn (p. pass.
preso, p. remoto io mi presi,
tu ti prendesti)** | zajmować się,
opiekować się czymś/kimś

**prevedere qc (p. pass. previsto,
p. remoto io prevedi, tu
prevedesti)** | przewidywać coś

prezioso | cenny

**promettere qc in dono
a qn (p. pass. promesso,
p. remoto io promisi, tu
promettesti)** | obiecywać coś
w darze komuś

pronto a qc/fare qc | gotowy do
czegoś/żeby coś zrobić

**pronunciarsi a favore di qc/
qn** | opowiadać się za czymś/kimś

**protendersi da qc verso qc (p.
pass. proteso, p. remoto mi
protesi, ti protendesti)** | sięgać
skądś w jakimś kierunku

protetto da qn | chroniony przez
kogoś

proverbiale | przysłowiowy

Q

quotidiano | codzienny

R

raccogliere qc | zbierać coś

raccolto | zebrany, zgromadzony

rapire qn (io rapisco) | porywać
kogoś

realizzabile | możliwy do zrealizowania

recente | nowy, niedawny

recuperare qc | odzyskiwać coś

regio | królewski

regnare | królować, rządzić

rendere un servizio a qn (p. pass. reso, p. remoto io resi, tu rendesti) | świadczyć usługę komuś

residenziale | mieszkalny

restituire qc a qc/qn (io restituisco) | oddawać, zwracać coś komuś

riaccendere qc (p. pass. riacceso, p. remoto io riaccesi, tu riaccendesti) | ponownie rozpałać, rozniecać, rozbudzać coś

ricavato da qc | uzyskany, otrzymany, pochodzący z czegoś

richiamarsi a qc | nawiązywać do czegoś

richiedere qc (p. pass. richiesto, p. remoto io richiesi, tu richiedesti) | wymagać czegoś

riconoscibile | rozpoznawalny

ricorrente | powracający, powtarzający się

ricoverare qn | przyjmować kogoś do szpitala, hospitalizować kogoś

rientrare [a + città, in + paese] | wracać gdzieś

rientrare in qc (aus. essere) | wpisywać się w coś, zaliczać się do czegoś

riferire di qc/qn (io riferisco) | przekazywać informację o czymś/kimś

riferirsi a qc/qn (io mi riferisco) | odnosić się do czegoś/kogoś

rifiutare | odmawiać

rifocillare | pokrzepiać, karmić kogoś

riguardante qc/qn | dotyczący czegoś/kogoś

rimanere in vigore (io rimango, aus. essere, p. pass. rimasto, p. remoto io rimasi, tu rimanesti) | pozostawać w mocy

rinascimentale | renesansowy

rinchiudere qc/qn in qc (p. pass. rinchiuso, p. remoto io rinchiusi, tu rinchiudesti) | zamykać coś/kogoś gdzieś

ripieno di qc | nadziewany czymś

riportare qc alla luce | przywracać, wydobywać ponownie na światło dzienne

risalire a qc (io risalgo) | sięgać jakiegoś okresu

risarcire qn (io risarcisco) | wypłacać komuś odszkodowanie

rispettivamente | odpowiednio

risplendere | lśnić

rispolverare qc | odkurzać, też: odświeżać coś

rispondere di qc (p. pass. risposto, p. remoto io risposi, tu rispondesti) | odpowiadać za coś

ritagliare qc da qc | wycinać coś z czegoś

rivelare qc a qn | wyjawiać coś komuś

rivolgere l'attenzione a qc/qn (p. pass. rivolto, p. remoto io rivolsi, tu rivolgesti) | zwracać, kierować uwagę na coś/kogoś

rivolgersi a qn (p. pass. rivolto, p. remoto io mi rivolsi, tu ti rivolgesti) | zwracać się do kogoś

rivolto a qn | skierowany do kogoś

ronfare (ronfiare) | *pot.* chrapać (głośno)

rotondo | okrągły

ruotare intorno a qc/qn | krążyć wokół czegoś/kogoś

russare | chrapać

S

sabaudo | sabaudzki, należący do dynastii sabaudzkiej

salvaguardare qc/qn | chronić coś/kogoś

salvare qc/qn | ocalić, uratować coś/kogoś

sanguinoso | krwawy

satollarsi | nasycać się (jedzeniem)

sbarcare il lunario | wiązać koniec z końcem

scaldare qc/qn | ogrzewać coś

scarso | słaby, marny

scartare qc/qn | odrzucać coś/kogoś, nie brać czegoś/kogoś pod uwagę

schierarsi con qn | opowiadać się po czyjejś stronie (w jakimś konflikcie)

schivo | zamknięty w sobie, nieprzystępny

scomparso | zaginiony, zagubiony, brakujący

scoprire qc/qn (p. pass. scoperto) | odkrywać coś/kogoś

scorgere qc/qn (p. pass. scorso, p. remoto io scorsi, tu scorgesti) | dostrzegać coś/kogoś

scosso | roztrzęsiony, wstrząśnięty

seguire a qc | następować po czymś

selvatico | dziki

sembrare | wydawać się

senza fini commerciali | o charakterze niekomercyjnym

senza indugio | niezwłocznie, natychmiast

seppellire qn (io seppellisco, p. pass. seppellito o sepolto) | chować, grzebać kogoś

seppure | chociaż

sequestrare qc a qn | zarekwirować, konfiskować, zabierać coś komuś

settentrionale | północny

settimanalmente | co tydzień

sfruttare qc/qn | wykorzystywać coś

sgombro | pusty, czysty

sin da subito | od razu

smettere di fare qc (p. pass. smesso, p. remoto io smisi, tu smettesti) | przestawać coś robić

soddisfare le esigenze di qn (p. pass. soddisfatto, p. remoto io soddisfeci, tu soddisfacesti) | zaspokajać czyjeś wymagania

soffrire di qc | *dosł.* cierpieć na coś

soggiornare a [+ città/in + paese] | przebywać gdzieś

solitario | samotny

sopportare qc/qn | znosić coś/

soprannominare qc/qn qc/qn | nadać czemuś/komuś jakiś przydomek, pseudonim

sorgere (aus. essere, p. pass. sorto, p. remoto io sorsi, tu sorgesti) | wznosić się

sorgere (aus. essere, p. pass. sorto, p. remoto io sorsi, tu sorgesti) | wznosić się

sospettare qn di qc | podejrzewać kogoś o coś

sostenere qc (io sostengo, p. pass. sostenuto, p. remoto io sostenni, tu sostenesti) | twierdzić, podtrzymywać coś

sottolineare qc | podkreślać coś

sottostante (a) qc | leżący u podstaw czegoś

sovrapporsi (p. pass. sovrapposto, p. remoto io sovrapposi, tu sovrapponesti) | nakładać się na siebie

spaccarsi | pęknąć, złamać się, rozbić się

spacciare qc | handlować czymś (najczęściej nielegalnym, narkotykami)

sparato da qc/qn | wystrzelony przez coś/kogoś

spento | zgaszony, wyłączony

stando a qc/qn | zgodnie z czymś/kimś

strabilante | zaskakujący

strano | dziwny

stringente | skuteczny, też: pilny, natychmiastowy

stringere un'amicizia (p. pass. stretto, p. remoto io strinsi, tu stringesti) | zawierać przyjaźń

strizzando l'occhio a qn | *dosł.* mrugając okiem do kogoś, *przen.* z przymrużeniem oka

subire un incidente (io subisco) | być ofiarą wypadku, ulegać wypadkowi

successivamente | następnie

suddividere qc in qc (p. pass. suddiviso, p. remoto io suddivisi, tu suddividesti) | dzielić coś na coś (zwykle na mniejsze grupy lub części)

sullo sfondo di qc | na tle czegoś

susseguirsi | następować po sobie

T

tacere (io taccio, p. pass. taciuto, p. remoto io tacqui, tu tacesti) | milczeć

talvolta | czasami

targato | oznakowany (tablicą rejestracyjną)

tenersi (solitamente 3 pers. sing. e pl. lui si tiene, loro si tengono, p. remoto lui si tenne, loro si tennero) | odbywać się

tentare il suicidio | usiłować popełnić samobójstwo

timido | nieśmiały

titolato | utytułowany

tracciare qc/qn | naszkicować coś/

trascorrere (p. pass. trascorso, p. remoto io trascorsi, tu trascorresti) | spędzać

trasferire qc/qn da... a... (io trasferisco) | przenosić coś/kogoś skądś gdzieś

trasferirsi [+città, in+paese] (io mi trasferisco) | przeprowadzać się gdzieś

trattarsi di qc/qn | chodzić o coś/kogoś

tridimensionale | trójwymiarowy

trovare pace | znajdować spokój

trovarsi in mezzo a qc | znajdować się w środku czegoś

tuttavia | jednak

tutto il mondo è paese | *przyst.* świat wszędzie taki sam

U

umano | ludzki

una sorta di qc | pewien rodzaj czegoś

una volta per tutte | raz na zawsze

unanime | jednogłośny

uscire vittorioso da qc (io esco, aus. essere) | wychodzić zwycięsko z czegoś

V

valutare qc/qn | oceniać coś/kogoś

variegato | różnorodny

variopinto | kolorowy

venire a conoscenza di qc (io vengo, aus. essere, p. pass. venuto, p. remoto io venni, tu venisti) | dowiedzieć się czegoś

venire alla luce | wychodzić na światło dzienne